

Mirela FLONTA
Claudia STUPINEANU
Simona DOBRESCU

Arte vizuale și abilități practice

Manual pentru clasa a III-a

Competențe generale

1. Explorarea de mesaje exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte
2. Realizarea de creații funcționale și/sau estetice folosind materiale și tehnici adecvate

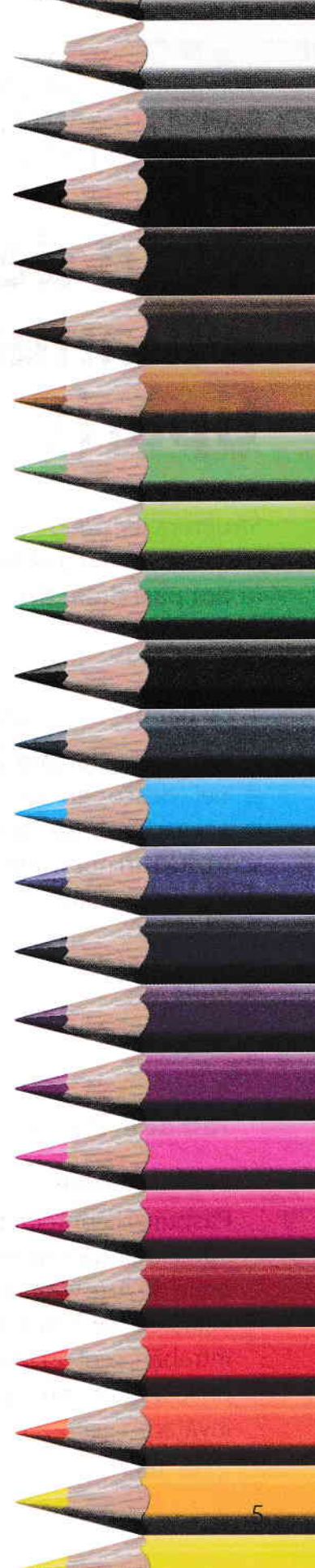
Competențe specifice

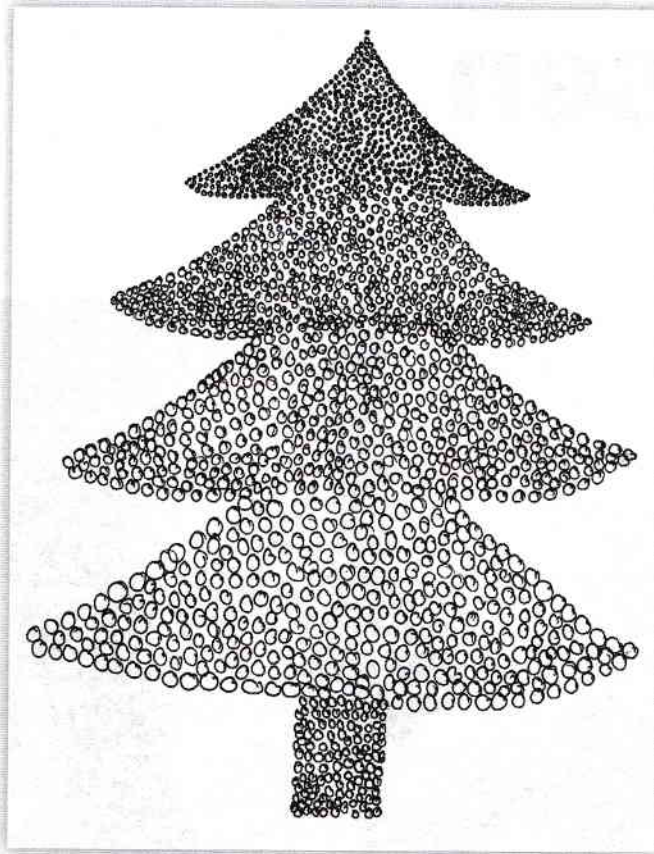
- 1.1. Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte familiare
- 1.2. Diferențierea caracteristicilor expresive ale elementelor de limbaj plastic în compoziții și în mediul înconjurător
- 1.3. Manifestarea receptivității față de mesajele exprimate prin limbaj vizual
- 2.1. Utilizarea în contexte variate a materialelor în funcție de proprietăți ale acestora și de tehnici de lucru adecvate
- 2.2. Realizarea de creații funcționale în diverse tehnici pe diferite suporturi (hârtie, confecții textile, ceramică, sticlă etc.)
- 2.3. Valorificarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice
- 2.4. Modificarea expresiei plastice inițiale prin remodelare
- 2.5. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică

Cuprins

	Ghid de utilizare a manualului tipărit / 6
	Ghid de utilizare a manualului digital / 8
	Trusa micului artist / 10
	Prezentări. Investigații. Proiecte. Portofoliu / 12
Unități	Lecții
Unitatea 1 DESEN	L1 Trasarea în creion / 16
	L2 Tehnica hașurării / 24
	Prezentare. <i>Iluzii optice</i> / 26
	Test de evaluare / 28
Unitatea 2 PICTURĂ ȘI FOTOGRAFIE	L1 Pictura cu acuarele / 30
	L2 Pictura cu guașe și tempera / 38
	L3 Tehnica fotografiei / 42
	Prezentare. <i>Mari pictori</i> / 48
	Test de evaluare / 50
Unitatea 3 FORME DIN HÂRTIE ȘI MODELAJ ÎN LUT	L1 Tehnica origami / 52
	L2 Tehnica quilling / 56
	L3 Colajul / 59
	L4 Tehnica tangram / 60
	L5 Tehnica modelării în lut / 62
	Test de evaluare / 66
Unitatea 4 MACHETE ȘI MODELE	L1 Tehnici de lucru cu materiale textile (I) / 68
	L2 Tehnici de lucru cu materiale textile (II) / 74
	L3 Machete și modele / 78
	Prezentare. <i>Arta păpușărească</i> / 82
	Test de evaluare / 84
	Evaluare finală. <i>Cu toții suntem talentați!</i> / 85
	Dicționar / 86
	Fișă de observare / 88

Conținuturi din programa școlară	Competențe specifice
<p>L1 Desen. Tehnica trasării. Punct, linie, formă L2 Desen. Tehnica hașurării</p>	<p>1.1; 1.2; 2.1; 2.2; 2.3; 2.4; 2.5</p>
<p>L1 Pictură. Efectul de transparență. Culoarea. Tonuri. Amestecuri cromatice. Culori binare. Tehnica fuzionării. Puncte și linii prin tehnica stropirii și a curgerii libere și dirijate. Culori calde, culori reci. L2 Pictură. Efectul de opacitate. Tonuri. Forme elaborate. Culoarea. Amestecuri cromatice. Nuanțe. Forme spontane prin monotipie și pictură cu sfoara. Amestecuri acromatice L3 Foto. Elemente de limbaj plastic: formă, lumină, culoare</p>	<p>1.1; 1.2; 2.1; 2.2; 2.3; 2.4; 2.5</p>
<p>L1 Tehnica origami L2 Tehnica quilling L3 Colajul L4 Tehnica tangram L5 Modelaj. Modelare liberă, presare. Volum, plan, linie</p>	<p>1.1; 1.2; 2.1; 2.2; 2.3; 2.4; 2.5</p>
<p>L1, L2 Machete și modele. Tehnici de lucru cu materiale textile: împletire, tăiere, croire, coasere, lipire L3 Machete și modele. Elemente de limbaj plastic: forme plane și spațiale, texturi</p>	<p>1.1; 1.2; 2.1; 2.2; 2.3; 2.4; 2.5</p>

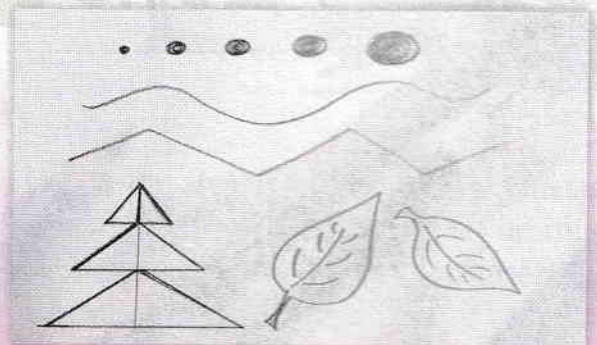
Cu ochii larg deschiși

Punctul este un element de limbaj plastic care poate fi obținut atingând vârful creionului de suportul pentru desenat. Punctul poate avea dimensiuni diferite.

Mai multe puncte unite formează o **linie**. Linia poate fi redată prin **trasare**. Aceasta poate fi **dreaptă, curbă** sau **frântă**.

Forma este un element de limbaj plastic prin care redăm înfățișarea unui obiect sau a unei ființe. Formele pot fi plane sau spațiale.

Desenul constă în reprezentarea grafică a unei figuri, a unui obiect sau a unui peisaj, folosind puncte, linii și forme. Pentru a desena, se folosesc tipuri diferite de creioane.

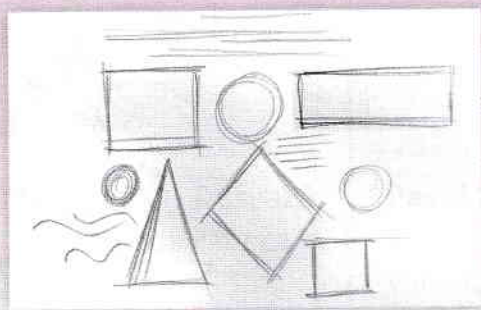
Schița este un desen simplificat și rapid care reprezintă imaginea aproximativă a unui obiect, a unei ființe sau a unui peisaj.

Cum realizezi o schiță

Pasul 1. Folosește materiale potrivite: creioane HB bine ascuțite, hârtie mai groasă pentru schițe. Alege un loc luminos pentru lucru. Poate fi oriunde: în clasă, acasă la masă, în parc.

Pasul 2. Alege un subiect. Găsește o imagine a unui obiect sau un element din natură care îți place sau găsește un obiect sau o persoană în jurul tău pe care să le schițezi. Privește cu atenție obiectul înainte de a începe să schițezi. Identifică figuri sau corpuri geometrice de bază în care poți să-l încadrezi (cerc, oval, pătrat, triunghi, dreptunghi, sferă, cub, cilindru, con etc.).

Pasul 3. Exersează. Încălzește-ți mâna înainte de a începe desenând cercuri sau linii orizontale timp de câteva minute.

Pasul 4. Nu apăsa foarte tare. Rolul schiței este să fie baza unei imagini finale. Trasează contururile obiectului din linii scurte, cu mișcări rapide, fine, ușoare, abia vizibile.

Pasul 5. Adaugă detalii și linii până ești mulțumit(ă) cu schița realizată.

Pasul 6. Când ai găsit linia potrivită, apasă puțin mai mult pe creion, astfel încât linia să devină mai vizibilă decât celelalte.

Provocare creativă

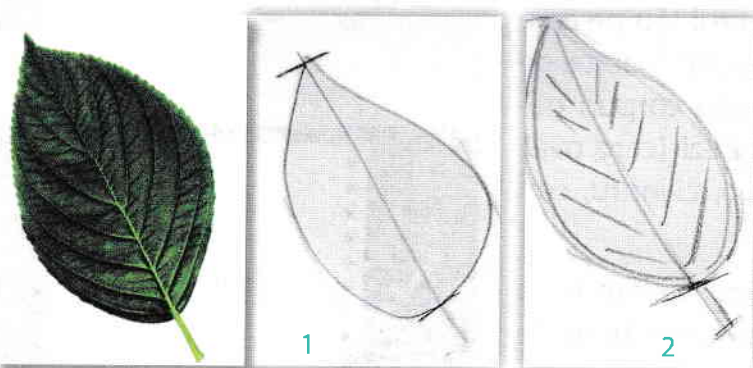
O formă spațială (tridimensională) poate fi sugerată în desen prin trasarea linii de contur.

A. Cum schițezi o frunză

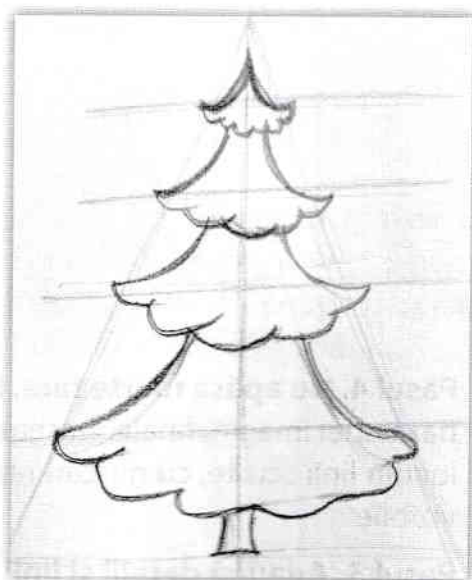
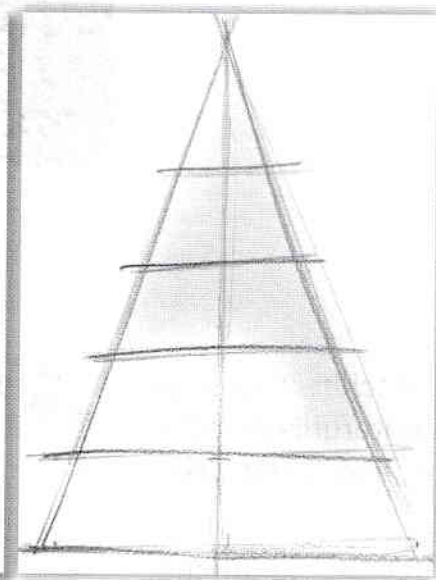
Etape de lucru

Pasul 1. Trasează un oval îngustat în partea opusă codiței. Prin mijlocul ovalului, trasează o linie oblică (nervura principală a frunzei).

Pasul 2. Schițezi liniuțe scurte de o parte și de alta a liniei oblice.

B. Cum schițezi un brad

Etape de lucru

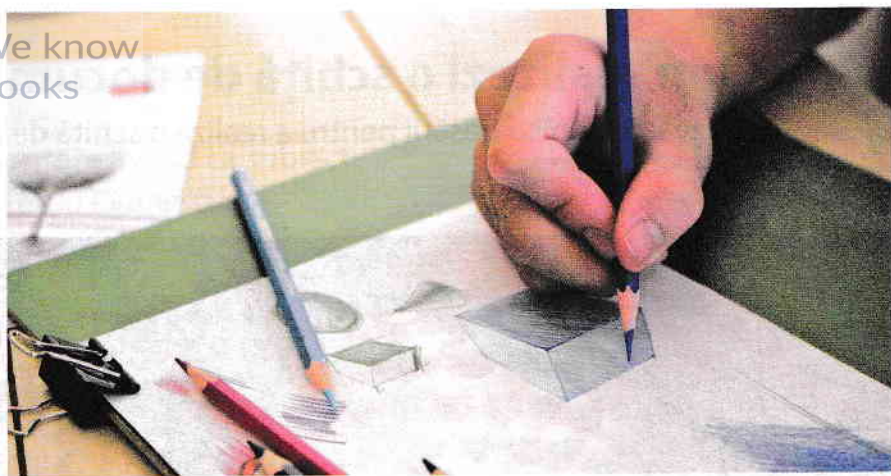
Pasul 1. Schițezi un triunghi. Prin mijlocul triunghiului, trasează o linie verticală fină. Trasează linii orizontale fine unde vor fi ramurile.

Pasul 2. Schițezi bradul, folosind liniile ajutătoare. La final, șterge liniile ajutătoare.

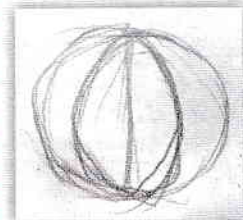
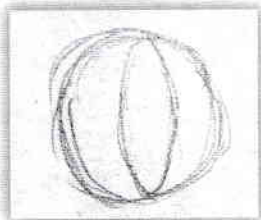
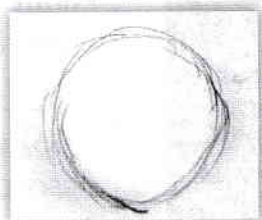
Recomandări

- **Folosește instrumente potrivite:** un creion bine ascuțit, hârtie pentru schițe.
- **Exersează!** Schițezi cât mai multe obiecte din jur și nu te îngrijora dacă schițele nu arată perfect, mai ales la început.
- Poți salva schița în format digital pe computer prin scanare sau fotografiere.
- **Folosește un caiet de schițe.** Ia-l cu tine peste tot. Schițele îți dezvoltă simțul de observație și rapiditatea.
- Învață să vezi **forme, umbre, lumini, tonuri, nuanțe, linii** în orice obiect sau ființă.

Majoritatea obiectelor din jurul nostru pot fi „descompuse” în forme plane (cerc, pătrat, dreptunghi, triunghi) sau forme spațiale (sferă, cub, cilindru, con etc.).

A. Cum schițezi o sferă

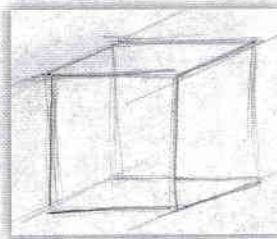
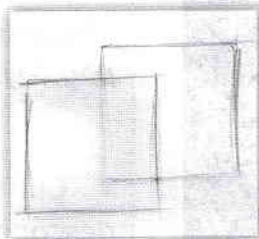
Etape de lucru

Pasul 1. Trasează un cerc ca în imagine.

Pasul 2. Trasează un cerc vertical turtit în interior.

Folosește forma de sferă pentru a schița o minge.

B. Cum schițezi un cub

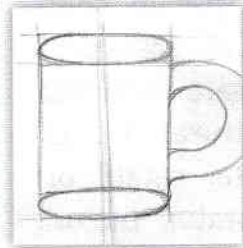
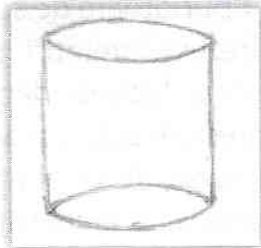
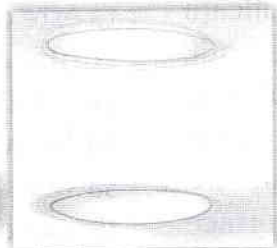
Etape de lucru

Pasul 1. Trasează două pătrate ca în imagine.

Pasul 2. Trasează linii pentru a uni vârfurile celor două pătrate.

Folosește forma de cub pentru a schița o cutie de cadou.

C. Cum schițezi un cilindru

Etape de lucru

Pasul 1. Desenează două ovale ca în imagine.

Pasul 2. Trasează linii verticale pentru a uni cele două ovale.

Folosește forma de cilindru pentru a schița o cană.

Utilizează tehnica trasării pentru a realiza o schiță de documentare după un obiect de patrimoniu.

Cu ochii larg deschiși

Orice comunitate – țară, oraș, sat – are o moștenire spirituală și materială transmisă de la strămoși, care formează **patrimoniul cultural**. Fie că sunt monumente, cetăți, biserici, castele, statui, picturi, bijuterii, fie că sunt covoare țesute, ștergare brodate, măști de Anul Nou, ouă încondeiate

sau proverbe și zicători, toate sunt purtătoare de semnificații și trezesc amintiri și emoții. Când o lucrare deosebită te impresionează, aceasta poate fi o sursă de inspirație pentru creațiile tale. Începi prin a-i face o fotografie sau poți realiza un desen sumar, numit **schită de documentare**.

Valoroase comori din patrimoniul nostru cultural și arheologic se află păstrate la Muzeul Național de Istorie a României. Printre acestea se numără:

• **Coiful de aur** descoperit în localitatea Coțofenești din județul Prahova a aparținut, probabil, unui conducător dac (*imaginea 1, pag. 21*).

• **Coiful celtic** descoperit în localitatea Ciumești din județul Satu Mare este unic în lume. Realizat din bronz și fier, acesta este decorat pe creștet cu o pasăre cu aripi mobile, astfel încât acestea să se balanseze în timpul deplasării (*imaginea 2, pag. 21*).

Realizează o **schită de documentare** având ca subiect *coiful de la Coțofenești* sau *coiful de la Ciumești*.
Poți folosi ca model imaginile din manual.

Tehnica de lucru:
trasare, hașurare

Materiale necesare

- ✓ creion de grafit
- ✓ hârtie ✓ radieră

Etape de lucru

Pasul 1. Analizează obiectul și schițează forma lui în centrul paginii, pornind de la corpuri geometrice de bază.

Pasul 2. Identifică și desenează zona decorativă a obiectului.

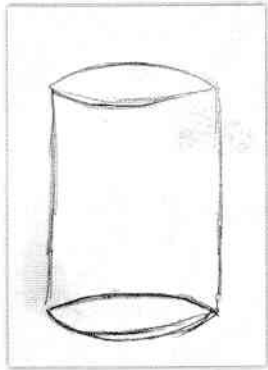
Pasul 3. Marchează prin hașurare porțiunea din interiorul coifului sau de sub aripă.

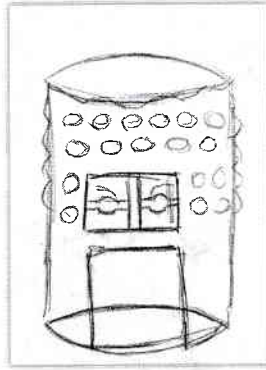
Imaginea 1

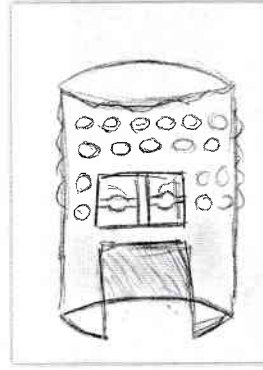
Imaginea 2

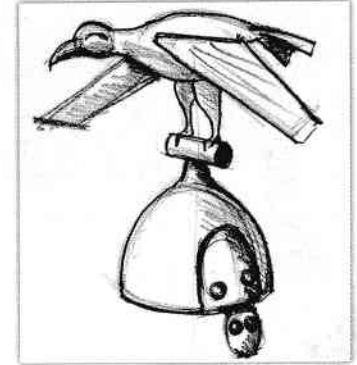
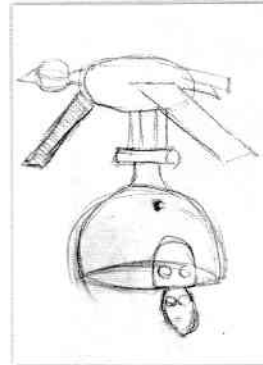
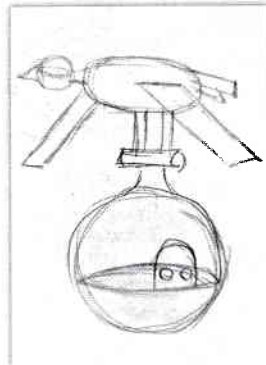
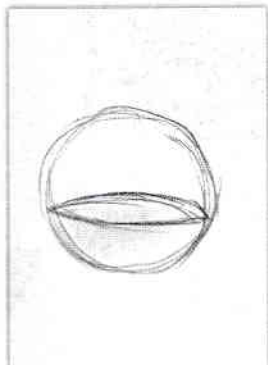
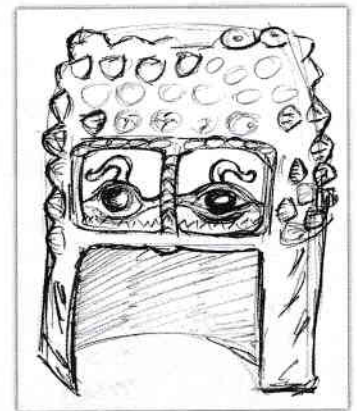
Pasul 1

Pasul 2

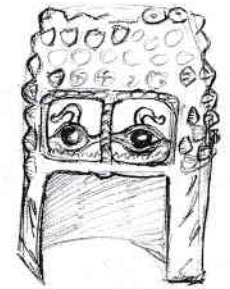
Pasul 3

Confecționează din carton coiful de la Coțofenești. Poți folosi ca inspirație imaginile din manual, în care sunt reprezentate pașii de realizare.

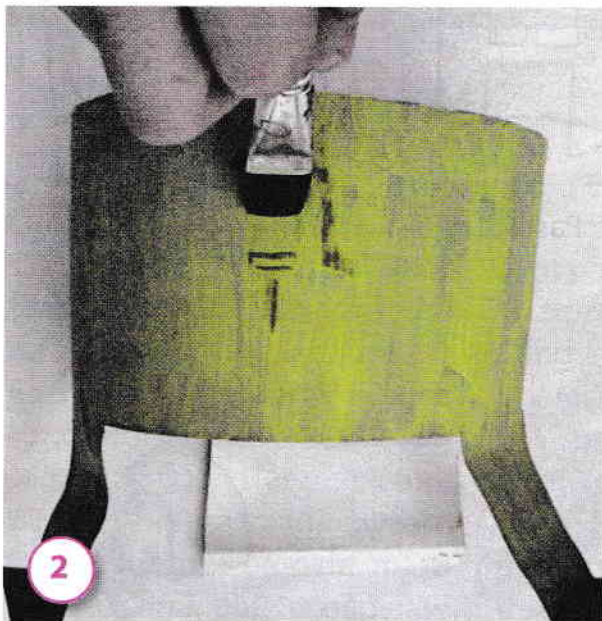
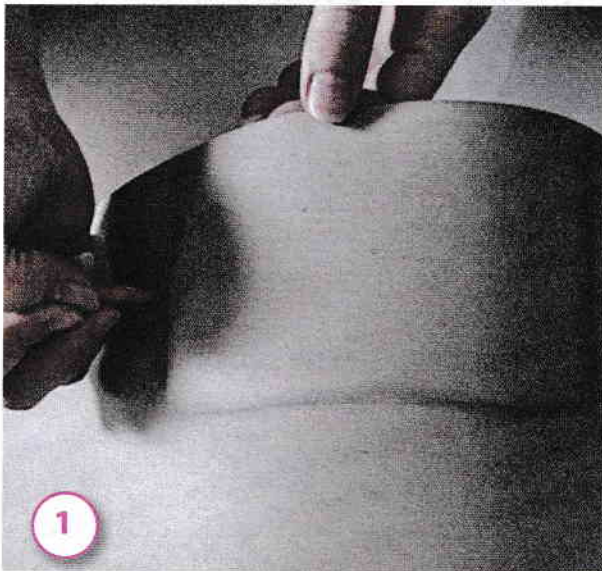
Tehnici de lucru: combinate

Etape de lucru

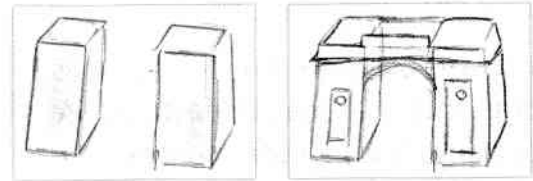

Materiale necesare

- ✓ carton ✓ creion ✓ hârtie creponată
- ✓ carioca ✓ foarfecă ✓ guașe/tempera
- ✓ pensule ✓ lipici

Întocmește **schița unui monument celebru** din lume sau din zona în care locuiești.

Pasul 1

Pasul 2

Materiale necesare: ✓ creion ✓ hârtie

Etape de lucru

Pasul 1. Trasează cu creionul contururile pornind de la corpurile geometrice de bază.

Pasul 2. Redă prin linii elementele decorative și de arhitectură.

Expune lucrarea în fața clasei și analizează, împreună cu toți colegii, calitatea execuției.

Încearcă și așa!

Realizează o schiță de documentare. Finalizează desenul, folosind creioane colorate sau creioane cerate.

